

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Asan/12/2017
Identifikačné číslo spisu: 5016200190
Dátum vydania rozhodnutia: 18.07.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5016200190.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Hatalovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Stefi fashion, s.r.o., IČO: 47 151 358, J. Vojtaššáka 6, Žilina, právne zastúpeného: Advokátska kancelária M. Kojtalová, s.r.o., Antona Bernoláka 51, Žilina, proti žalovanému (sťažovateľ): Národný inšpektorát práce, Masarykova 10, Košice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2015/4269, O-681/2015 zo dňa 04.01.2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/25/2016-134 zo dňa 06.12.2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 20S/25/2016-158 zo dňa 20.04.2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/25/2016-134 zo dňa 6. decembra 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 20S/25/2016-158 zo dňa 20. apríla 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I. Konanie na krajskom súde

1. Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. OPS/BEZ/2015/4269, O-681/2015 zo dňa 04.01.2016 v spojení s rozhodnutím orgánu verejnej správy prvej inštancie č. k. 113/2015-IZA-2.2/pok/R/2/St zo dňa 13.11.2015 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu účelne vynaložených trov konania v plno rozsahu.

2. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajský súd konštatoval, že posudzoval námietku žalobcu ne bis in idem - posudzoval, či za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania definovaného v § 2 ods. 2 písm. b/ zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) už bola žalobcovi uložená sankcia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“).

3. Dodal, že objektívnou stránkou deliktu podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona o inšpekcii práce je

naplnenie § 2 ods. 2 písm. b/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní (ďalej len „zákon o nelegálnej práci“), ktorý definuje nelegálne zamestnávanie kumulatívnymi podmienkami (1/ podnikateľ zamestná fyzickú osobu v pracovnoprávnom vzťahu alebo štátnozamestnaneckom pomere; 2/ využíva jej závislú prácu; 3/ nesplní si povinnosť podľa § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení) zatiaľ čo objektívnou stránkou deliktu podľa § 239 zákona o sociálnom poistení je okrem iného aj porušenie § 231 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona o sociálnom poistení, ktorá je naplnená vtedy, ak zamestnávateľ zamestnanca najneskôr pred začatím výkonu jeho činnosti neprihlási do registra poistencov.

4. V danom prípade mal tak krajský súd za preukázané, že zamestnávateľ (podnikateľ) prihlásil svoju zamestnankyňu, s ktorou mal založený pracovnoprávny vzťah, po začatí výkonu jej činnosti, teda k využívaniu závislej práce zamestnávateľom došlo, ale bez splnenia prihlasovacej povinnosti pred samotným začiatkom výkonu tejto činnosti. Zamestnávateľ teda naplnil objektívnu stránku iného správneho deliktu podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona o inšpekcii práce porušením zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnom zamestnávaní. Naplnil aj objektívnu stránku iného správneho deliktu podľa § 239 zákona o sociálnom poistení porušením povinnosti uvedenej v § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení, ktorá bola podľa názoru správneho súdu v danom prípade totožná s nelegálnym zamestnávaním podľa § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnom zamestnávaní, keďže zamestnankyňa určitú dobu u zamestnávateľa vykonávala závislú prácu bez toho, aby si jej zamestnávateľ prihlasovaciu povinnosť podľa § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení splnil. Preto krajský súd konštatoval, že porušenie povinnosti podľa § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení je nelegálnym zamestnávaním podľa § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnom zamestnávaní. Teda ak bol žalobca postihnutý za porušenie § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení rozhodnutím Sociálnej poisťovne, platí zákaz uvedený v § 19 ods. 5 zákona o inšpekcii práce, a nie je preto možné za tento skutok uložiť ďalšiu pokutu podľa § 19 ods. 2 písm. a/ zákona o inšpekcii práce. Keďže pokuta bola žalobcovi napriek tomu uložená, mal krajský súd za to, že bolo potrebné rozhodnutie žalovaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 199 ods. 1 písm. c/ S.s.p zrušiť a rovnako aj prvoinštančné správne rozhodnutie, pretože uvedená vada nastala aj v konaní pred prvoinštančným orgánom verejnej správy. Dodal, že je právne irelevantné, že Sociálna poisťovňa uložila žalobcovi pokutu vo výške 3 eur. Zároveň zdôraznil, že vyššie uvedené dôvody pre zrušenie napadnutého rozhodnutia sa v celom rozsahu týkajú len výroku prvoinštančného správneho rozhodnutia ohľadne naplnenia skutkovej podstaty nelegálneho zamestnávania, t. j. porušenia § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnej práci. Výrok napadnutého prvoinštančného rozhodnutia týkajúci sa porušenia § 119 ods. 1 Zákonníka práce mal krajský súd za zákonný v celom rozsahu.

5. Vo vzťahu k žalobným námietkam týkajúcim sa iného správneho deliktu podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona o inšpekcii práce krajský súd ustálil, že tieto sú v celom rozsahu nedôvodné.

6. Konštatoval, že je v rozpore so skutočnosťou názor žalobcu, že prvostupňový správny orgán mu neumožnil vyjadriť sa k podkladom nového rozhodnutia. Práve naopak, podklady pre nové rozhodnutie boli v plnom rozsahu totožné s podkladmi, ku ktorým sa už žalobca vyjadril vo svojom podaní zo dňa 28.05.2015, skutková situácia pred vydaním druhého prvostupňového rozhodnutia v poradí sa nijako nezmenila, a preto žiadne práva žalobcu procesného charakteru pred vydaním prvostupňového rozhodnutia neboli porušené.

7. Poznamenal, že druhá a tretia námietka v žalobe sa týkali iného správneho deliktu podľa § 19 ods. 2 zákona o inšpekcii práce ohľadne nelegálneho zamestnávania, a preto nepovažoval za potrebné sa k týmto námietkam vyjadrovať.

8. Za plne nedôvodnú považoval krajský súd aj poslednú námietku, ktorá sa týkala tvrdených nedostatkov odôvodnenia správnych orgánov, keď neodčlenili pokuty za nelegálne zamestnávanie a za porušenie povinností na úseku miezd podľa Zákonníka práce. Krajský súd uviedol, že orgány verejnej správy uložili tzv. úhrnný trest za viacčinný súbeh pri aplikácii tzv. absorpčnej zásady, kedy sa sankcia

ukladá podľa sadzby za najprísnejšie postihnuteľný delikt a spáchanie ďalšieho iného správneho deliktu je pri ukladaní sankcie len priťažujúcou okolnosťou podmieňujúcou možné zvýšenie sadzby. Preto nebolo možné sankciu rozčleniť na sankciu za nelegálne zamestnávanie a za porušenie pracovnoprávných predpisov, ako to požadoval žalobca s tým, že uvedené uloženie úhrnnej sankcie bolo riadne odôvodnené v napadnutých rozhodnutiach.

II. Konanie na kasačnom súde

A/

9. Rozsudok napadol sťažovateľ kasačnou sťažnosťou, v ktorej vyslovil názor, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo odôvodňuje jeho zrušenie. Mal za to, že nie je možné akceptovať tvrdenia konajúceho súdu, pretože postup správneho orgánu bol absolútne zákonný.

10. Sťažovateľ v súvislosti so žalobnou námietkou porušenia zásady ne bis in idem poukázal na závery Krajského súdu Banská Bystrica, ktorý rozhodoval v obdobnej veci a v rozsudku č. 24S/57/2016-28, ICS: 6016200464 zo dňa 24.11.2016 vyslovil právny názor, že v nadväznosti na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva táto zásada musí byť aplikovaná nielen v konaní o trestných činoch, ale aj vo vzťahu ku konaniu o priestupkoch, prípadne o správnych deliktoch. Mal však za to, že v predmetnom prípade zásada ne bis in idem porušená nebola.

11. Konštatoval, že v preskúmvanej veci ide o žalobu vo veciach správneho trestania (§ 194 a nasl. SSP), preto súd posudzoval aj možnosť uloženia pokuty žalovaným v súvislosti s ustanovením § 19 ods. 5 zákona o inšpekcii práce a dospel k záveru, že uvedené ustanovenie zákona nemožno aplikovať. Žalobcovi bola Sociálnou poisťovňou uložená pokuta v dôsledku porušenia jeho povinnosti vyplývajúcej zo zákona o sociálnom poistení (porušenie povinnosti ustanovenej v § 231 ods. 1 písm. b/ bod 1); naproti tomu inšpektorát práce uložil pokutu za porušenie právneho predpisu upravujúceho zákaz nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Aj keď súčasťou skutkovej podstaty správneho deliktu nelegálneho zamestnávania je nesplnenie povinnosti ustanovenej § 231 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona o sociálnom poistení, samotné porušenie tejto povinnosti pre zodpovednosť za nelegálne zamestnávania podľa sťažovateľa nepostačuje. Ďalšou súčasťou skutkovej podstaty je využívanie závislej práce zamestnanca a žalobca v žalobe ani netvrdil, že závislú prácu dvoch zamestnankýň, u ktorých došlo k oneskorenému prihláseniu do registra Sociálnej poisťovne, nevyužíval.

12. Sťažovateľ záverom dodal, že zotrváva na svojom stanovisku, že uložením pokuty za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania v predmetnej veci nebola porušená zásada „ne bis in idem“. Majúc na zreteli vyššie uvedené skutočnosti vyslovil názor, že rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a preto navrhol, aby kasačný súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

B/

13. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 21.02.2017 uviedol, že považuje za správny názor súdu, že ak bol žalobca postihnutý za porušenie ust. § 231 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z. z. rozhodnutím Sociálnej poisťovne, platí zákaz uvedený v § 19 ods. 5 zákona č. 125/2006 Z. z. v znení účinnom ku dňu právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a nie je preto možné za tento skutok uložiť ďalšiu pokutu podľa § 19 ods. 2 písm. a/ zákona č. 125/2006 Z. z. Uvedený záver podľa žalobcu zároveň korešponduje s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (rozsudok, sp. zn. 2Sžo/153/2008) s tým, že závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky plne korešpondujú s Protokolom č. 7, na ktorý poukazoval sťažovateľ vo svojej kasačnej sťažnosti.

14. Žalobca uviedol, že opätovne zotrváva a poukazuje na svoju argumentáciu vyjadrenú v žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia sťažovateľa. V ďalšom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/51/2011 zo dňa 22.08.2012. S prihliadnutím na doterajšiu súdnu judikatúru mal žalobca za to, že argumentáciou, ktorú vyslovil Krajský súd Banská Bystrica, nebola vyvrátená základná námietka žalobcu, žeby postupom žalovaného a prvoinštančného orgánu verejnej správy nebola porušená zásada ne bis in idem.

15. Na základe vyššie uvedeného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa zamietol.

III. Právny názor NS SR

16. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.), je prípustná (§ 439 S.s.p.) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 S.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná, preto rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 462 ods. 1 S.s.p.). Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 18. júla 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

17. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zrušil rozhodnutie žalovaného v spojení s prvoinštančným správny rozhodnutím vo veci uloženia pokuty za nelegálne zamestnávanie a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie sťažovateľa a orgánu verejnej správy prvej inštancie, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona o inšpekcii práce, inšpektorát práce je oprávnený uložiť pokutu, ak tento zákon neustanovuje inak, zamestnávateľovi za porušenie povinností vyplývajúcich z tohto zákona, z predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) prvom bode až treťom bode, šiestom bode a ôsmom bode alebo za porušenie záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv až do 100 000 eur, a ak v dôsledku tohto porušenia vznikol pracovný úraz, ktorým bola spôsobená smrť alebo ťažká ujma na zdraví, najmenej 33 000 eur.

Podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona o inšpekcii práce, inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2 000 eur do 200 000 eur, a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 eur.

Podľa § 19 ods. 5 zákona o inšpekcii práce, pokutu podľa odsekov 1 a 2 nemožno uložiť osobe, ktorej bola za to isté porušenie predpisov uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv už právoplatne uložená pokuta alebo iná majetková sankcia iným orgánom podľa osobitných predpisov; to neplatí, ak bola uložená bloková pokuta.

Podľa § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnej práci, nelegálne zamestnávanie je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby, má s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu a nesplnila povinnosť podľa osobitného predpisu.

Podľa § 3 ods. 2 zákona o nelegálnej práci, právnická osoba a fyzická osoba, ktorá je podnikateľom, nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3. Fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

Podľa § 231 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona o sociálnom poistení, zamestnávateľ je povinný prihlásiť do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia zamestnanca podľa § 4 ods. 1 na

nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti a zamestnanca podľa § 4 ods. 2, okrem zamestnanca v právnom vzťahu na základe ním určenej dohody o brigádnickej práci študentov podľa § 227a, na dôchodkové poistenie pred vznikom týchto poistení, najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca, odhlásiť zamestnanca najneskôr v deň nasledujúci po zániku týchto poistení okrem zániku povinného nemocenského poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 ods. 3, zrušiť prihlásenie do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, ak poistný vzťah podľa § 20 nevznikol, a oznámiť zmeny v údajoch uvedených v § 232 ods. 2 písm. a) až c).

Podľa § 239 zákona o sociálnom poistení, za porušenie povinností ustanovených v § 142 ods. 7, § 154 ods. 3, § 227 ods. 2, § 227a, § 228 až 234, § 238, 244 a § 279 môže Sociálna poisťovňa uložiť pokutu až do 16 596,96 eura. Pri ukladaní pokuty Sociálna poisťovňa zohľadní závažnosť porušenia povinností ustanovenej týmto zákonom. Sociálna poisťovňa neuloží pokutu za porušenie povinností ustanovenej v § 231 ods. 1 písm. b), ak už bola uložená pokuta podľa osobitného predpisu.

18. Kasačný súd z obsahu administratívneho spisu sťažovateľa zistil, že sa v dňoch 05.06.2014, 06.06.2014, 17.06.2014, 20.06.2014 a 27.06.2014 vykonala inšpekcia práce, ktorej výsledok bol zachytený v Protokole o výsledku inšpekcie práce č. IZA-35-42-2.3/A 24,25-504-14 zo dňa 27.06.2014, na podklade ktorého za začalo správne konanie vo veci uloženia pokuty za porušenie povinností vyplývajúcich zo Zákonníka práce a zo zákona o nelegálnej práci. Výsledkom správneho konania bolo rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie č. 113/2015-IZA-2.2/pok/R/St zo dňa 03.06.2015, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 2.100 eur. Predmetné rozhodnutie bolo na podklade odvolania zrušené rozhodnutím sťažovateľa č. OPS/BEZ/2015/4269, O-374/2015 zo dňa 24.09.2015 a vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie z dôvodu, že podľa názoru sťažovateľa napadnuté rozhodnutie trpí zásadnými procesnými vadami, je nejednoznačné a nedostatočne odôvodnené. Následne došlo k vydaniu nového prvoinštančného správneho rozhodnutia č. 113/2015-IZA-2.2/pok/R/St zo dňa 13.11.2015, ktorým bola žalobcovi uložená pokuta vo výške 2.100 eur za porušenie ustanovenia § 119 ods. 1 Zákonníka práce a ustanovenia § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnej práci.

19. Dňa 14.08.2014 vydala Sociálna poisťovňa, pobočka Žilina rozhodnutie č. 700-1612407314-GC04/14, ktorým podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bod 9 a § 239 zákona o sociálnom poistení uložila žalobcovi pokutu v sume 3 eur za porušenie povinností ustanovenej v § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení, ktorú žalobca zaplatil dňa 25.08.2014.

20. Sťažovateľ rozhodnutím č. OPS/BEZ/2015/4269, O-681/2015 zo dňa 04.01.2016 rozhodol o podanom odvolaní žalobcu voči prvoinštančnému správne rozhodnutiu č. 113/2015-IZA-2.2/pok/R/St zo dňa 13.11.2015 tak, že odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie orgánu verejnej správy prvej inštancie potvrdil dôvodiac, že po posúdení všetkých dôkazov, ktoré mal k dispozícii, považoval tieto za dostatočné pre objektívne rozhodnutie vo veci a mal za to, že inšpektorát práce správne rozhodol o uložení pokuty, v súlade s absorpčnou zásadou a túto riadne odôvodnil. Preto sa stotožnil s právnym názorom inšpektorátu práce, ktorý na základe zistených skutočností rozhodol o uložení pokuty tak, ako je uvedené v napadnutom rozhodnutí a dôvody odvolania považoval za účelové a nepodložené, smerujúce výlučne k tomu, aby sa účastník konania vlastnou argumentáciou zbavil zodpovednosti. Sťažovateľ tak dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je zákonné, vydané v súlade s § 47 Správneho poriadku a žalobca nepredložil žiadne nové dôkazy, ktoré by mali podstatný vplyv na posúdenie veci, preto jeho argumentácia nebola dôvodom na zmenu alebo zrušenie rozhodnutia v odvolacom konaní.

21. Krajský súd rozhodujúc o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného kasačnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom rozhodnutie žalovaného spolu s prvoinštančným správne rozhodnutím zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie argumentujúc porušenie zásady ne bis in idem. Krajský súd považoval za potrebné zrušenie rozhodnutí orgánov verejnej správy z dôvodu nesprávneho právneho názoru, keďže bol toho názoru, že porušenie povinností podľa § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení je nelegálnym zamestnávaním podľa § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o

nelegálnej práci. Ostatné žalobné námietky vyhodnotil krajský súd ako nedôvodné.

22. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti vyjadril vo vzťahu k porušeniu zásady ne bis in idem iný názor. Mal za to, že táto zásada porušená nebola s poukazom na skutočnosť, že žalobcovi bola Sociálnou poisťovňou uložená pokuta v dôsledku porušenia jeho povinnosti vyplývajúcej zo zákona o sociálnom poistení, zatiaľ čo inšpektorát práce uložil pokutu za porušenie právneho predpisu upravujúceho zákaz nelegálnej práce. Dodal, že hoci súčasťou skutkovej podstaty správneho deliktu nelegálneho zamestnávania je nesplnenie povinnosti ustanovenej § 231 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona o sociálnom poistení, samotné porušenie tejto povinnosti pre zodpovednosť za nelegálne zamestnávania nepostačuje; ďalšou nevyhnutnou súčasťou skutkovej podstaty je využívanie závislej práce zamestnanca a žalobca nepoprel, že závislú prácu dvoch zamestnancov, u ktorých došlo k oneskorenému prihláseniu do registra Sociálnej poisťovne, nevyužíval.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v prvom rade ustálil, že skutkový stav medzi účastníkmi konania nebol sporný. Spornou, a pre rozhodnutie vo veci kľúčovou otázkou bolo ustálenie, či v predmetnom prípade bola porušená zásada ne bis in idem.

24. Kasačný súd konštatuje, že súhlasí s odôvodnením rozsudku krajského súdu v tej časti, v ktorej uvádza, že napadnuté rozhodnutie v časti porušenia § 119 ods. 1 Zákonníka práce (čím bola naplnená skutková podstata iného správneho deliktu podľa § 19 ods. 1 písm. a/ zákona o inšpekcii práce) je v celom rozsahu zákonné. Kasačný súd sa tiež stotožnil s odôvodnením krajského súdu vo vzťahu k námietke, že žalobca bol ukrátený na svojom práve vyjadriť sa k podkladom správneho rozhodnutia, ktorú krajský súd správne vyhodnotil ako nedôvodnú. Rovnako správne vyhodnotil krajský súd za nedôvodnú námietku týkajúcu sa nedostatkov odôvodnenia správnych orgánov, keď konštatoval, že uloženie sankcie nebolo možné rozčleniť na sankciu za nelegálne zamestnávania a za porušenie pracovnoprávných predpisov, pretože správne orgány uložili úhrnný trest pri aplikácii absorpčnej zásady.

25. Kasačný súd však v prejednávanom prípade dospel k záveru, že krajský súd pochybil, ak pri posudzovaní skutočností, či za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania definovaného v § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnej práci už bola žalobcovi uložená pokuta podľa zákona o sociálnom poistení, dospel k záveru, že porušenie povinností podľa § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení je nelegálnym zamestnávaním podľa § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnej práci.

26. Kasačný súd dáva do pozornosti, že krajský súd správne ustálil, že v prejednávanom prípade žalobca ako zamestnávateľ prihlásil svoju zamestnankyňu (s ktorou mal založený pracovnoprávny vzťah) do registra Sociálnej poisťovne až po začatí výkonu jej činnosti, teda využíval závislú prácu bez splnenia prihlasovacej povinnosti pred samotným začiatkom výkonu tejto činnosti. Preto aj podľa názoru kasačného súdu žalobca ako zamestnávateľ naplnil jednak objektívnu stránku iného správneho deliktu podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona o inšpekcii práce porušením zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnej práci a zároveň týmto svojim konaním naplnil žalobca aj objektívnu stránku iného správneho deliktu podľa § 239 zákona o sociálnom poistení porušením povinnosti uvedenej v § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení.

27. Krajský súd mal zo zisteného skutkového stavu bez akýchkoľvek pochybností za zrejmé, že porušenie povinností podľa § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení je nelegálnym zamestnávaním podľa § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnej práci, preto ustálil, že ak bol žalobca postihnutý za porušenie § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení rozhodnutím Sociálnej poisťovne, platí zákaz uvedený v § 19 ods. 5 zákona o inšpekcii práce a nie je preto možné za tento skutok uložiť ďalšiu pokutu podľa § 19 ods. 2 písm. a/ zákona o inšpekcii práce.

28. Názor kasačného súdu sa však líši od názoru krajského súdu uvedeného vyššie. Vychádzajúc zo zákona o inšpekcii práce, zo zákona o nelegálnej práci a zákona o sociálnom poistení nemohol kasačný súd inak ako konštatovať, že žalobca ako zamestnávateľ svojim konaním porušil dva rozdielne zákony

chrániace rozdielne záujmy, preto uloženie sankcie zo strany Sociálnej poisťovne podľa zákona o sociálnom poistení za porušenie povinnosti prihlásiť zamestnanca do jej registrov nebránilo sťažovateľovi v tom, aby uložil žalobcovi pokutu podľa zákona o nelegálnom zamestnávaní za to, že tento využíval závislú prácu zamestnanca, ktorého neprihlásil do Sociálnej poisťovne. Krajský súd tak prejednávajúcu vec nesprávne práve posúdil, ak stotožnil porušenie povinnosti zamestnávateľa prihlásiť zamestnanca do registrov Sociálnej poisťovne najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca (ustanovenie § 231 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení) s nelegálnym zamestnávaním (ustanovenie § 2 ods. 2 písm. b/ zákona o nelegálnej práci), pri ktorom zamestnávateľ využíva závislú prácu fyzickej osoby, s ktorou má založený pracovnoprávny alebo štátnozamestnanecký pomer a nespĺnil si povinnosť podľa osobitného predpisu (napr. prihlasovaciu povinnosť), pretože žalobca bol Sociálnou poisťovňou sankcionovaný za nespĺnenie prihlasovacej povinnosti v zmysle zákona o sociálnom poistení a sťažovateľ mu uložil pokutu za to, že sa dopustil nelegálneho zamestnávania podľa zákona o nelegálnej práci.

29. Vo svetle uvedeného názoru kasačného súdu o nesprávnosti postupu krajského súdu, ktorý vyslovil porušenie zásady *ne bis in idem* v administratívnom konaní, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vyššie.

30. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti tak kasačný súd konštatuje, že námietky v nej obsiahnuté sú dôvodné a zároveň spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia krajského súdu, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 462 ods. 1 S.s.p. napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

31. V ďalšom konaní bude krajský súd v zmysle ustanovenia § 469 S.s.p. viazaný právnym názorom kasačného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí. Preto bude povinnosťou správneho súdu prvej inštancie v ďalšom konaní postupovať vo vyššie načrtnutej línii, znovu vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodniť.

32. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne krajský súd (§ 467 ods. 3 S.s.p.).

33. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok *n i e j e* prípustný.